[2022] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 797

ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਟਰੇਡ ਟੈਕਸ, ਯੂ.ਪੀ.

ਬਨਾਮ

ਮੈਸਰਜ਼ ਰੇਡੀਕੋ ਖੇਤਾਨ ਲਿਮਟਿਡ

(2009 ਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 6396-6397)

ਸਤੰਬਰ 19, 2022

**[ਐਮ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਮੁਰਾਰੀ, ਜੇ.ਜੇ.]**

*ਯੂ.ਪੀ. ਟਰੇਡ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1948 – ਧਾਰਾ 34 - ਜਦੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ - ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ: ਧਾਰਾ 34 ਸਿਰਫ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਅਸਲ ਨਿਰਧਾਰਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਬਕਾਏ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ - ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਧਾਰਾ 34 ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੇਕ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਤਬਾਦਲਾਕਰਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਏਗੀ - ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਸਤੂਆਂ, ਪਲਾਂਟ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ (ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ) ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਵਿਚਾਰ ਲਈ 12.12.85 ਅਤੇ 01.01.86 ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਾਰਵਾਈ (ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1980-81 ਲਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਮੂਲ ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਬਕਾਇਆ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਟੈਕਸ ਦੀ ਰਕਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ) ਸਾਲ 1984 ਵਿੱਚ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1988 ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਰਿਕਵਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ 15.04.90 ਨੂੰ ਮੂਲ ਨਿਰਧਾਰਕ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ 26.03.93 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੀ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਜੋ ਮੁੱਲ/ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਸੀ, ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਲੰਬਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 34 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ - ਇਸ ਲਈ, ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਸਲ ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਬਕਾਇਆ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਜੋ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਟਰੇਡ ਟੈਕਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਧਾਰਾ 34 ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ - ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸੋਧ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।*

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾ: 2009 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 6396 6397।

1999 ਦੇ ਵਪਾਰ ਟੈਕਸ ਸੋਧ ਨੰਬਰ 664 ਅਤੇ 667 ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 16.12.2008 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਆਰ. ਕੇ. ਰਾਇਜ਼ਾਦਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਭਗਤੀ ਵਰਧਨ ਸਿੰਘ, ਵਿਕਾਸ ਬੰਸਲ, ਵਕੀਲ।

ਧਰੁਵ ਅਗਰਵਾਲ, ਸ਼ਵੇਤੰਕ ਸੈਲਕਵਾਲ, ਨਿਸ਼ਿਤ ਅਗਰਵਾਲ, ਸ਼ੁਭਮ ਸ਼ਰਮਾ, ਕਨਿਸ਼ਕ ਮਿੱਤਲ, ਵਿਪਿਨ ਕੁਮਾਰ ਜੈ, ਐਡਵੋਕੇਟ

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

**ਐਮ.ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਜੇ.**

ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ 16.12.2008 ਨੂੰ ਟਰੇਡ ਟੈਕਸ ਸੋਧ ਨੰਬਰ 664/1999 ਅਤੇ 667/1999 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਾਲ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀਆਂ ਉਕਤ ਸੋਧ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟਰੇਡ ਟੈਕਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 259/97 (80-81) ਅਤੇ 80-87 (80-81) ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਿਕਵਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੈਸਰਜ਼ ਸ਼ਾ ਸਕਾਟ ਡਿਸਟਿਲਰੀ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੂਲ ਨਿਰਧਾਰਕ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਅਤੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਰੈਡੀਕੋ ਖੇਤਾਨ ਲਿਮਟਿਡ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਰੀਦਦਾਰ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਖਰੀਦਦਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੀ, ਮਾਲ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

2. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਵਰਤਮਾਨ ਅਪੀਲਾਂ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

2.1 ਕਿ ਮੂਲ ਨਿਰਧਾਰਕ ਮੈਸਰਜ਼ ਸ਼ਾ ਸਕਾਟ ਡਿਸਟਿਲਰੀ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ, ਰਾਮਪੁਰ 'ਤੇ ਸਾਲ 1980-81 ਅਤੇ 1981-82 ਲਈ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 11,28,877/- ਰੁਪਏ ਅਤੇ 53,89,035/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਟਰੇਡ ਟੈਕਸ ਬਕਾਇਆ ਸੀ। ਅਸਲ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਰਿਕਵਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਲਾਂਟ, ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਮੂਲ ਨਿਰਧਾਰਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਮਾਨ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ 12.12.1985 ਅਤੇ 01.01.1986 ਨੂੰ ਕੁੱਲ 12,12,000/- ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਏ.ਓ.) ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਅਸਲ ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲੰਬਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਯੂ.ਪੀ. ਟਰੇਡ ਟੈਕਸ ਐਕਟ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਅਸਲ ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਿਕਵਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਤਬਾਦਲਿਆਂ ਨੂੰ ਖਰੀਦਦਾਰ ਤੋਂ ਰਕਮ ਵਸੂਲਣ ਲਈ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਅਸਲ ਨਿਰਧਾਰਕ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ ਜਾਣੀ ਸੀ।

2.2 ਖਰੀਦਦਾਰ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ - ਮੈਸਰਜ਼ ਰਾਮਪੁਰ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਐਂਡ ਕੈਮੀਕਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ (ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੈਸਰਜ਼ ਰੈਡੀਕੋ ਕੈਟਨ ਲਿਮਟਿਡ ਵਜੋਂ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ)

ਇਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਰਿਕਵਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਟਰੇਡ ਟੈਕਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਉਕਤ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖਰੀਦਦਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਰਿਕਵਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ (i) ਜਦੋਂ ਖਰੀਦਦਾਰ ਮੈਸਰਜ਼ ਰਾਮਪੁਰ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਐਂਡ ਕੈਮੀਕਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਨੇ ਅਸਲ ਨਿਰਧਾਰਕ ਤੋਂ ਮਾਲ, ਪਲਾਂਟ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਖਰੀਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਾਰਵਾਈ/ਕਾਰਵਾਈ ਲੰਬਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ (ii) ਮਾਲ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ, ਅਸਲ ਨਿਰਧਾਰਕ ਅਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਪਲਾਂਟ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਬਕਾਏ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ (iii) ਇਹ ਕਿ ਖਰੀਦਦਾਰ ਅਸਲ ਖਰੀਦਦਾਰ ਸੀ।

2.3 ਟਰੇਡ ਟੈਕਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਮ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਿਆਂ, ਮਾਲ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੋਧ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਕਤ ਸੋਧ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਮਿਲਿਆ ਹੈ।

3. ਅਸੀਂ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

4. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1980-81 ਲਈ ਮੂਲ ਨਿਰਧਾਰਕ ਮੈਸਰਜ਼ ਸ਼ਾ ਸਕਾਟ ਡਿਸਟਿਲਰੀ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਦੁਆਰਾ ਬਕਾਇਆ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਟੈਕਸ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਾਲ 1984 ਵਿੱਚ ਸਮਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1988 ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਾਅ ਸਕਾਟ ਡਿਸਟਿਲਰੀ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਲ, ਪਲਾਂਟ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ 12.12.1986 ਅਤੇ 01.01.1986 ਨੂੰ 12,12,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੁੱਲ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਸਨ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਨਿਰਧਾਰਕ ਵਿਰੁੱਧ ਰਿਕਵਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ 15.04.1990 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ 26.03.1993 ਨੂੰ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ 12,12,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਮਾਲੀਆ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸਲ ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬਕਾਇਆ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"(1) ਜਿੱਥੇ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਬਕਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ, ਉਹ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਬਕਾਏ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਚਾਰਜ ਲੈਣਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨਾ, ਅਜਿਹਾ ਚਾਰਜ ਜਾਂ ਤਬਾਦਲਾ ਉਕਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਕਿਸੇ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਬਕਾਏ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ;

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਚੰਗੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਤਬਾਦਲੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜ ਜਾਂ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

5. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਸਿਰਫ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਅਸਲ ਨਿਰਧਾਰਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਬਕਾਏ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਧਾਰਾ 34 ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੇਕ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਤਬਾਦਲੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਏਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 34 ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਅਸਲ ਨਿਰਧਾਰਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਤਬਾਦਲਾ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਕਾਏ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਮਾਲ, ਪਲਾਂਟ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ (ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ) ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ 12.12.1985 ਅਤੇ 01.01.1986 ਨੂੰ 12,12,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਦਿਨ, ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲੰਬਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਾਲ 1984 ਵਿੱਚ ਸਮਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਲ 1988 ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਿਕਵਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ 15.04.1990 ਨੂੰ ਅਸਲ ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੀ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਜੋ ਮੁੱਲ/ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਸੀ, ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਲੰਬਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ 26.03.1993 ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ, ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਬਿਲਕੁਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

6. ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਪਾਰ ਟੈਕਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸੋਧ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਸਲ ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰਿਕਵਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

7. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਦੋਵੇਂ ਅਪੀਲਾਂ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਦ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ. ਕੋਈ ਖ਼ਰਚਾ ਨਹੀਂ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

(ਸਹਾਇਕ: ਦੀਪਕ ਪੰਵਾਰ, ਐਲਸੀਆਰਏ)

ਬੇਦਾਅਵਾ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Yadwinder Singh
Enrl. No. P/956/2016